

شناسایی و رتبه بندی زمینه‌های موثر مشارکت روستائیان در بهبود عملیات بهره‌برداری و نگهداری شبکه‌های آبرسانی روستایی مازندران

میثم صلواتی^۱، مهرداد متانی^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت دولتی (سیستم‌های اطلاعاتی)، کارشناس بهره‌برداری و انرژی شرکت آب و فاضلاب روستایی مازندران

۲- استادیار و عضو هیئت علمی گروه مدیریت و معاون آموزشی مرکز تحصیلات تکمیلی دانشگاه آزاد اسلامی واحد قائم‌شهر
salavati.63@gmail.com

چکیده

نظر به اهمیت مشارکت در رسیدن به توسعه پایدار و تاکید بسیار بر مشارکت روستائیان در مسیر توسعه روستایی، در پژوهش حاضر، به شناسایی و بررسی زمینه‌های موثر مشارکت روستائیان در بهبود عملیات بهره‌برداری و نگهداری شبکه‌های آبرسانی روستایی مازندران پرداخته شده است. یکی از مهمترین شاخصه‌های حیاتی-رفاهی جوامع روستایی در دنیای امروز، آب می‌باشد و همین امر، تامین و توزیع آب شرب سالم و بهداشتی را به یکی از اولویت‌ها در دستیابی به اهداف توسعه در روستاها تبدیل کرده است. پژوهش حاضر از نظر هدف کاربردی و از نظر ماهیت روش توصیفی پیمایشی است. جهت شناسایی متغیرهای پژوهش، از مطالعات کتابخانه‌ای و مراجعه به خبرگان و برای گردآوری داده‌ها از پرسشنامه باز و بسته و برای تعیین روایی ابزار اندازه‌گیری از روایی ظاهری و در سنجش پایایی آن از آلفای کرونباخ استفاده شد. داده‌ها در محیط نرم افزاری SPSS ساماندهی و از طریق آزمون‌های T و فریدمن مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. یافته‌ها نشان می‌دهد که زمینه‌های موثر مشارکت روستائیان عبارتند از مشارکت اقتصادی، مشارکت اجرایی و مشارکت فرهنگی که به ترتیب، مشارکت در زمینه‌های ۱. فرهنگی، ۲. اجرایی و ۳. اقتصادی در بهبود عملیات بهره‌برداری و نگهداری شبکه‌های آبرسانی روستایی مازندران مؤثرند.

واژگان کلیدی: مشارکت روستائی، مشارکت (اقتصادی، اجرایی، فرهنگی)، بهره‌برداری و نگهداری، آبرسانی روستایی مازندران

۱- مقدمه و بیان مسئله

بحث مشارکت در دهه‌های اخیر در ارتباط با مسائلی مانند دموکراسی، توسعه و غیره، اهمیت بسیاری یافته است. مشارکت و توسعه روستایی، به عنوان دو عنصر مرتبط و مکمل همدیگر مطرح گردیده و افزایش میزان مشارکت در میان روستاییان، نشانه و وسیله‌ای برای توسعه روستایی در نظر گرفته شده است (طالب و همکاران، ۱۳۹۱: ۱). توسعه روستایی به عنوان یکی از زیر شاخه‌های توسعه و بلکه مهمترین آن‌ها، فرآیندی چند بعدی است که موضوع آن بهبود و ارتقای کیفیت زندگی اقشار فقیر و آسیب پذیر اجتماع روستایی است (ازکيا، ۱۳۸۴: ۳۷). تجربه نشان داده است دولت‌ها بدون مشارکت مردمی در طرح‌های توسعه‌ای خود با مشکل روبرو بوده و هستند، چرا که مشارکت روستائیان، سبب تداوم بهره‌برداری مطلوب و ثبات بسترهای توسعه‌ای می‌شود. در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، ایجاد رفاه برای همه افراد جامعه و رفع محرومیت در همه زمینه‌های بهداشت، مسکن، اشتغال و ارائه خدمات رفاهی و گسترش رفاه اجتماعی در مناطق شهری و روستایی مورد تاکید قرار گرفته است، لذا جهت تامین موارد مذکور در بخش روستایی، می‌بایست برنامه‌ها و سیاست‌هایی اتخاذ گردد که بتواند نقش موثری در تامین نیازهای زیستی به ویژه تغذیه و بهداشت خانوارهای روستایی ایفا نماید که در این میان، تامین آب شرب سالم و بهداشتی برای روستاها اهمیت فراوانی پیدا می‌کند. اکنون یکی از شاخص‌های توسعه یافتگی هر ملتی، مصرف سرانه آب است و در اکثر ممالک